

..... pieczętka WKK										
	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień			Miesiąc			Rok			
DATA URODZENIA UCZNIĄ										

KONKURS PRZEDMIOTOWY Z GEOGRAFII DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM

Rok szkolny 2009/2010

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

witaj na III etapie konkursu geograficznego. Przeczytaj uważnie instrukcję a następnie postaraj się prawidłowo rozwiązać wszystkie zadania.

- **Arkusze zawiera 14 stron.**
- **W arkuszu jest do rozwiązania 21 zadań.**
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora. Jeżeli pomylisz się, błędne sformułowanie przekreśl i wpisz obok poprawne.
- Oceniane będą tylko odpowiedzi, które zostały umieszczone w miejscu do tego przeznaczonym.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.
- Rozwiązując zadania możesz korzystać z kalkulatora oraz przyborów do kreślenia (linijka, kątomierz, cyrkiel).
- Brudnopis nie będzie oceniany.

Pracuj samodzielnie.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

75

Powodzenia!

Zadanie 1. (0–7 pkt)

Przyporządkuj obiekty geograficzne odpowiednim kontynentom.

Obiekty geograficzne: Limpopo, Ziemia Ognista, Zelandia, Ural (góry), Amur, Góry Smocze, Lena, Przylądek Horn, Cieśnina Mesyńska, Wyżyna Patagońska, Elbrus, Półwysep Barka, Pustynia Takla-Makan, Parana.

Europa	Ameryka Południowa	Azja	Afryka

Zadanie 2. (0–1 pkt)

Wskaż poprawne zakończenie zdania.

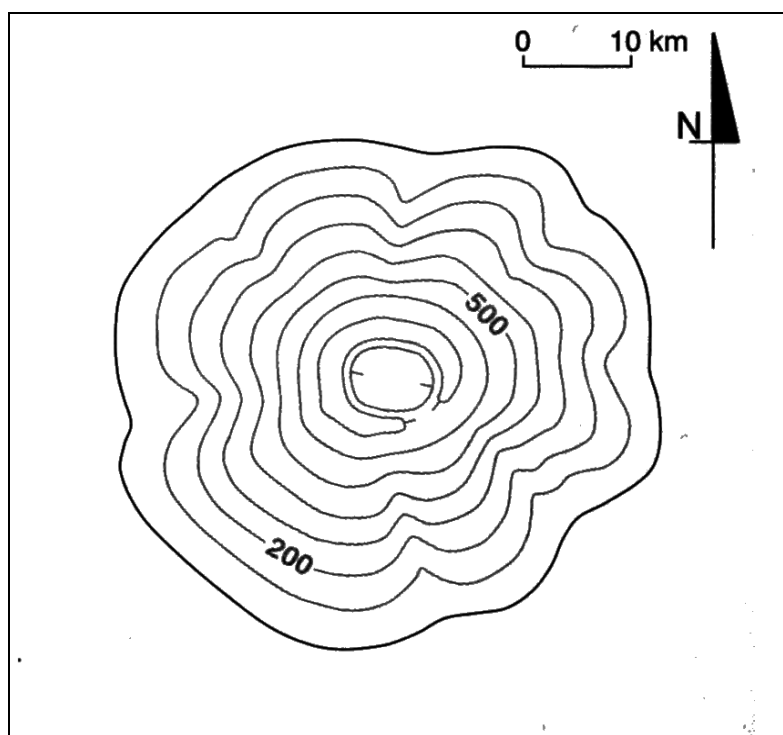
W czasie ruchu obrotowego Ziemi wszystkie punkty na naszej planecie poruszają się

- a) z jednakową prędkością zarówno liniową, jak i kątową.
- b) z jednakową prędkością liniową i różną prędkością kątową.
- c) z różną prędkością zarówno kątową, jak i liniową.
- d) z różną prędkością liniową i jednakową prędkością kątową.

Zadanie 3. (0–4 pkt)

Poniżej przedstawiono rysunek poziomicowy pewnej formy terenu.

- A. Opisz wartościami wysokości bezwzględnej wszystkie poziomice na rysunku.
B. Wyznacz na rysunku przykładową linię grzbietową oraz linię ciekową.
Wykorzystaj do tego celu legendę mapy.

Źródło: P. Wład, Geografia. Zbiór 750 zadań, Wydawnictwo Oświatowe ORTUS

linia grzbietowa ———

linia ciekowa - - - - -

Zadanie 4. (0–1 pkt)

Wybierz poprawne zakończenie zdania.

Arabów zaliczamy do ludności

- a) rasy czarnej.
- b) rasy żółtej.
- c) rasy białej.
- d) pochodzącej ze skrzyżowania rasy czarnej z białą.

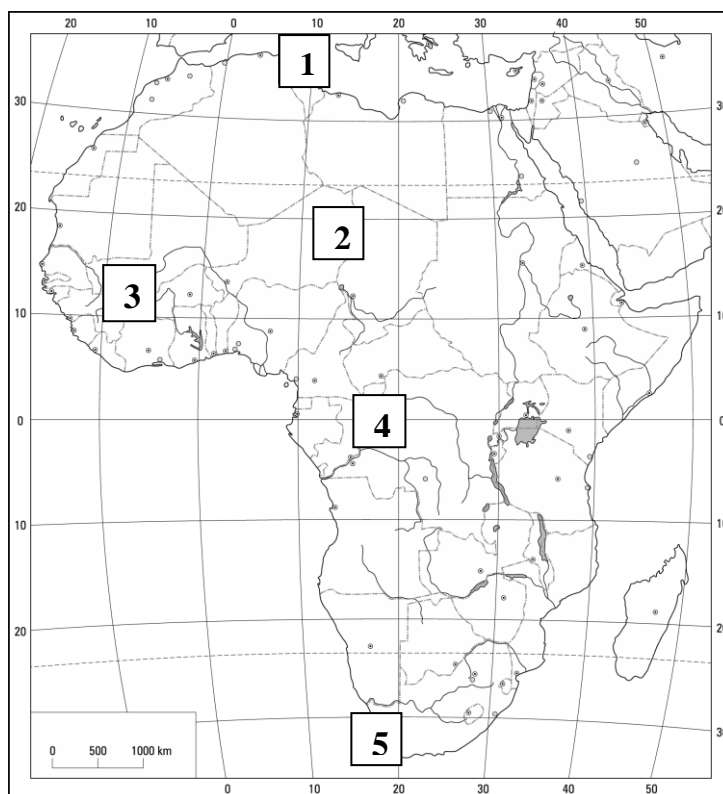
Zadanie 5. (0–10 pkt)

Na mapie Afryki cyframi 1–5 oznaczono stacje meteorologiczne:

1. Bizerta (7 m n.p.m.),
2. Bilma (359 m n.p.m.),
3. Bamako (331 m n.p.m.),
4. Mbandaka (328 m n.p.m.),
5. Kapsztad (12 m n.p.m.).

W tabeli podano roczny rozkład temperatury powietrza i opadów w zaznaczonych stacjach meteorologicznych. Uzupełnij tabelę, przyporządkowując poszczególnym danym klimatycznym właściwą stację oraz strefę klimatyczną.

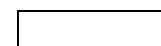
Strefy klimatyczne: podrównikowa, podzwrotnikowa, równikowa, zwrotnikowa.

Nazwa stacji	Miesiące												Strefa klimatyczna
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII	IX	X	XI	XII	
t	11,4	11,7	13,3	15,3	18,3	22,8	25,3	25,8	24,4	20,6	16,4	12,5	
o	107	76	51	41	20	13	5	5	30	69	86	119	
t	21,2	21,5	20,3	17,5	15,1	13,4	12,6	13,2	14,5	16,3	18,5	20,1	
o	16	14	19	53	91	102	98	82	58	39	24	19	
t	25,3	27,0	31,0	32,5	32,0	29,8	27,0	26,1	27,1	28,0	27,1	25,2	
o	1	1	3	15	59	144	222	295	195	55	10	0	
t	17,0	18,9	23,9	28,8	32,1	33,2	33,4	32,8	31,4	27,3	23,2	17,6	
o	0,2	0	0	0,1	0,3	0,7	3	11	4	2	0	0,3	
t	25,5	26,0	26,0	26,0	26,1	25,0	25,5	25,6	25,9	25,8	26,0	26,0	
o	75	125	140	180	145	135	70	155	180	190	205	160	

t – temperatura powietrza w °C

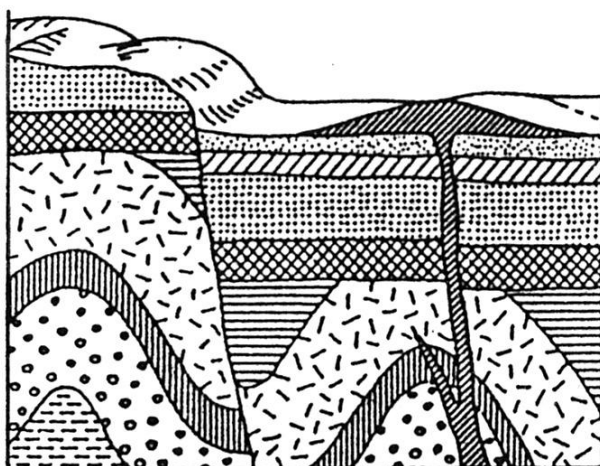
o – opady w mm

Zadanie 6. (0–2 pkt)

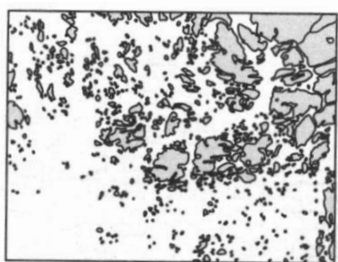
Wskaż poprawną kolejność zdarzeń, które doprowadziły do powstania struktury przedstawionej na zamieszczonym poniżej przekroju.

- a) Wulkanizm, osadzanie, fałdowanie, erozja, uskok.
- b) Fałdowanie, uskok, erozja, wulkanizm, osadzanie.
- c) Osadzanie, uskok, erozja, wulkanizm, fałdowanie.
- d) Fałdowanie, erozja, osadzanie, uskok, wulkanizm.

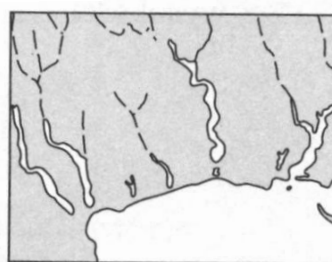

Zadanie 7. (0–3 pkt)

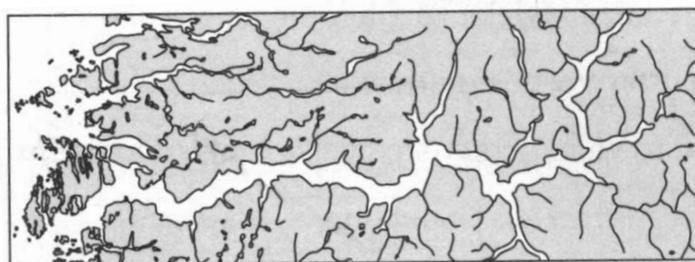
Rozpoznaj i podpisz przedstawione na mapkach typy wybrzeży.

1.

2.

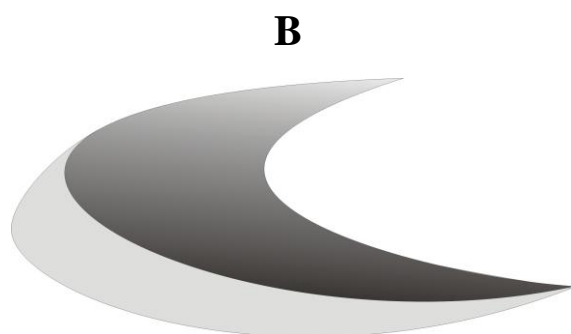
3.

Zadanie 8. (0–4 pkt)

Poniżej przedstawiono rysunki dwóch wydm **A** i **B**. Zaznacz strzałką kierunek wiatru, który utworzył każdą z nich. Określ kierunek wiatru dla każdej wydmy.

kierunek wiatru

kierunek wiatru

Zadanie 9. (0–2 pkt)

Zbuduj model przyczynowo-skutkowy obrazujący kolejne etapy powstawania pustyni beztlenowych w morzach, wpisując w odpowiednie miejsca modelu właściwe litery.

- A. Obumieranie fitoplanktonu i opadanie na dno morza.
- B. Powstanie pozbawionej życia pustyni beztlenowej.
- C. Powstanie siarkowodoru w wyniku rozpadu martwego fitoplanktonu.
- D. Zmniejszenie zawartości tlenu w głębszych warstwach wody.
- E. Intensywny rozwój fitoplanktonu, powodujący wzrost zapotrzebowania na tlen.
- F. Zanieczyszczenie morza ściekami przemysłowymi, komunalnymi i z rolnictwa.

Zadanie 10. (0–6 pkt)

Wymienionym formom rzeźby terenu przyporządkuj czynniki oraz procesy rzeźbotwórcze, które doprowadziły do ich powstania.

Czynniki rzeźbotwórcze: lądolód, wiatr, wody płynące, wody morskie.

Procesy rzeźbotwórcze: erozja, erozja boczna, erozja wgłębna, erozja wietrzna, akumulacja, krasowienie, wietrzenie fizyczne, wietrzenie chemiczne.

Forma rzeźby terenu	Czynnik rzeźbotwórczy	Proces rzeźbotwórczy
dolina V-kształtna		
stożek napływowy		
wydma		
grzyb skalny		
klif		
mierzeja		

Zadanie 11. (0–3 pkt)

Obok podanych informacji wpisz nazwy religii, których one dotyczą.

Religie: buddyzm, chrześcijaństwo, hinduizm, islam, judaizm, konfucjonizm.

- Najstarsza religia monoteistyczna (kult jednego Boga). Najważniejszą księgą jest Talmud, dniem świątecznym – sobota.
- Zaliczana do największych religii monoteistycznych świata. Ważnym miejscem dla jej wyznawców jest Jerozolima. Najważniejszą księgą jest Biblia, zaś dniem świątecznym – niedziela.
- Doktryna tej religii opiera się na wierze w jednego Boga – Allacha i w jego proroka Mahometa. Podstawowe prawdy zawiera święta księga Koran.

Zadanie 12. (0–5 pkt)

Oblicz wysokość górującego Słońca w Ammanie ($31^{\circ}57'N$, $35^{\circ}56'E$), w dniu przesilenia zimowego. Obliczenia wykonaj z dokładnością do 1'.

Na rysunku sklepienia niebieskiego:

- a) zaznacz górujące Słońce,
- b) narysuj łuk dziennej wędrówki Słońca nad widnokreślami, obserwowany tego dnia w Ammanie.

Miejsce na obliczenia:

.....

.....

.....

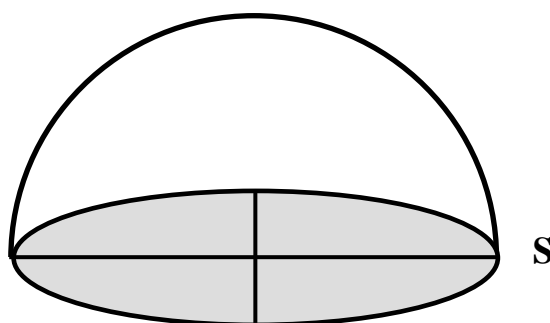
.....

.....

.....

.....

.....

- Słońce
- Gwiazda Polarna

Zadanie 13. (0–2 pkt)

Podaj wysokość na jakiej widziana jest Gwiazda Polarna w Ammanie ($31^{\circ}57'N$, $35^{\circ}56'E$), w dniu przesilenia zimowego.

Na rysunku sklepienia niebieskiego, załączonym do **zadania 12**, zaznacz położenie Gwiazdy Polarnej, widzianej tego dnia w Ammanie.

Wysokość Gwiazdy Polarnej

Zadanie 14. (0–4 pkt)

Tabela przedstawia strukturę produkcji energii elektrycznej we Francji, Norwegii, Polsce i Stanach Zjednoczonych Ameryki. Uzupełnij tabelę przyporządkowując kraje do właściwej im struktury produkcji energii.

Kraj	Elektrownie ciepłe	Elektrownie wodne	Elektrownie jądrowe	Elektrownie geotermalne
	w %			
	71,2	8,9	19,4	0,5
	0,6	99,4	-	-
	11,0	14,5	74,3	0,2
	96,9	3,1	-	-

Źródło: Świat w liczbach 2002/2003, WSiP, 2002

Zadanie 15. (0–2 pkt)

Wskaż, które z opisanych sytuacji są konsekwencją południkowej rozciągłości Polski.

- Zimą noc trwa dłużej na Pobrzeżu Słowińskim niż w Kotlinie Kłodzkiej.
- Czas słoneczny w Hrubieszowie (51°N, 24°E) jest o 38 minut większy niż w Szczecinie (53°N, 14°30'E).
- Dnia 21 marca Słońce góruje wyżej w Wałbrzychu niż w Suwałkach.
- W styczniu średnie temperatury powietrza na Nizinie Szczecińskiej są wyższe niż na Nizinie Podlaskiej.

Zadanie 16. (0–2 pkt)

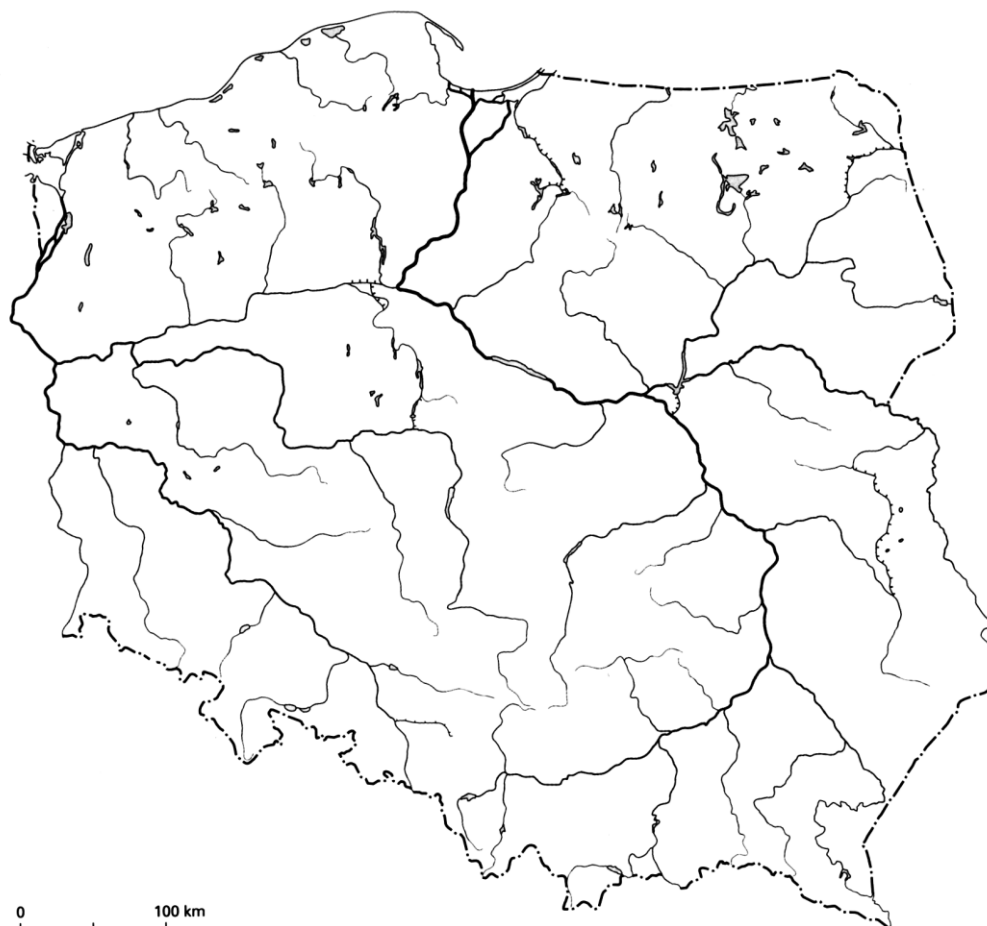
Wybierz 2 regiony Polski, w których okres wegetacyjny jest najdłuższy.

- Wyżyna Lubelska
- Nizina Śląska
- Karkonosze
- Garb Łódzki
- Kotlina Sandomierska
- Żuławy Wiślane

Zadanie 17. (0–4 pkt)

Wyznacz na mapie Polski:

- A. dział wód między dorzeczami Wisły i Odry,
- B. dorzecze rzek Przymorza.

Zadanie 18. (0–1 pkt)

Wskaż poprawne zakończenie zdania:

Masa powietrza napływająca nad Polskę znad Oceanu Atlantyckiego, przynosząca zimą ocieplenie oraz opady śniegu i śniegu z deszczem to masa powietrza

- a) arktycznego.
- b) polarno – kontynentalnego.
- c) polarno – morskiego.
- d) zwrotnikowo – morskiego.

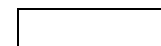
Zadanie 21. (0–6 pkt)

W województwie podkarpackim jest wiele obiektów zabytkowych oraz muzeów, które warto zwiedzić, aby poznać historię naszego regionu i kraju. Uzupełnij tabelę, przyporządkowując każdemu obiektowi miejscowość, w której jest zlokalizowany.

Miejscowości:

1. Baranów Sandomierski
2. Bolestraszyce
3. Bóbrka
4. Kolbuszowa
5. Krasieczyn
6. Krosno
7. Leżajsk
8. Łańcut
9. Odrzykoń
10. Pilzno
11. Przemyśl
12. Sanok
13. Stępina
14. Trzcinica
15. Żarnowiec

Obiekt	Miejscowość (oznaczenie cyfrą/liczbą)
A. Muzeum Budownictwa Ludowego, w którym prezentowana jest kultura Bojków, Łemków, Pogórze i Dolinian	
B. kolejowy schron tunelowy dla pociągu, wybudowany przez Niemców w latach 1940-1941	
C. późnorenesansowa rezydencja wzniesiona na przełomie XVI i XVII w. przez Leszczyńskich, zwana „małym Wawelem”	
D. Muzeum Kultury Ludowej z budownictwem Lasowiaków i Rzeszowiaków	
E. rezydencja magnacka zdobiona czterema basztami – Boską, Papieską, Królewską i Szlachecką, zbudowana przez kasztelana przeworskiego na przełomie XVI i XVII w., zwana „perłą polskiego renesansu”	
F. Muzeum Lalek	
G. XIII fort pancerny „San Rideau”	
H. Muzeum Podkarpackie słynące z największej w Europie kolekcji lamp naftowych	
I. zespół kościelno-klasztorny oo. Bernardynów z barokowymi organami z końca XVII w., jednymi z najstarszych i największych w Europie	
J. Muzeum Dzwonów i Fajek	
K. zespół zamkowo-parkowy obejmujący m.in. zamek, stajnię, powozownię, oranżerię, storczykarnię oraz rozległy park; zaliczany do najpiękniejszych rezydencji magnackich w Polsce; rezydencja Lubomirskich i Potockich	
L. Muzeum – Skansen Przemysłu Naftowego im. I. Łukasiewicza	
M. pozostałości silnie ufortyfikowanej osady obronnej z początku epoki brązu, zwane „karpacką Troją” lub „karpackim Biskupinem”	
N. Muzeum Marii Konopnickiej	
O. ruiny zamku „Kamieniec” uwiecznionego w sztuce „Zemsta” Aleksandra Fredry	

BRUDNOPIS